

FAMILIA AMAN

Familia Aman este celebră datorită lui Theodor Aman, nume de referință în pictura românească. Fratelui său, Alexandru Aman, îi aparține inițiativa înființării primei biblioteci publice și a primului muzeu din orașul Craiova.

Primul Aman stabilit în Craiova, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, este **DIMITRIE AMAN (DIMO)**, care a venit din sudul Dunării. Era „român cuțovlah”¹ și avea „o soră, Zoe, căsătorită în 1797 cu Constantin, fiul lui Cociu Caludi, un frate Mihail Mammos, negustor la Sibiu și la Viena, mort în 1829 la Sibiu și un altul, vameș la Căineni”².

Nicolae Iorga a întocmit biografia lui Dimitrie Aman ca prefață la volumul acestuia de corespondență.³ Dimitrie Aman era negustor întreprinzător și s-a ocupat de comerțul cu unt și lână (aprovizionând cu unt Vidinul). Întreținea relații comerciale „cu casele din Viena” și cu „Casa cea mare a lui Manicati Saphranos din Sibiu”⁴. A avut în arendă vămile oltene. În 1818 a primit rangul de serdar „care făcea să intre în rândurile boierimii, cel care fusese *negustorul, vameșul, magazinerul*”⁵.

Din 1821 până în august 1822 s-a adăpostit la Sibiu. „Craiova era pustie, afacerile mergeau prost, casa ocupată de turci ruinată”⁶. Întors în Craiova își reia activitatea și se ocupă din nou de vămi. În 1823 are grijă de repararea Bisericii Sf. Troiță din Craiova.

C. Lecca –
Serdarul Dimitrie Aman

Avea sa cuprindea moșiile de la Corlățelu, Zănoaga și Broscari, două vii, case în Craiova, și din 1824, în arendă, moșiile Breasta și Slătioara (Olt).

În 1828, din cauza năvălirii rușilor și a ciumei pleacă la Câmpulung, unde rămâne până în 1831 când se întoarce în Craiova. În același an este numit inspector al „măsurilor și cumpenelor drepte”⁷ și rămâne în funcție până în 1832. În 1834, serdarul Dimitrie Aman nu mai era în viață.

Dimitrie Aman a fost căsătorit cu Zamfira și au avut un fiu, Costache (Constantin)⁸. După moartea Zamferei (1813), serdarul se recăsătorește cu Despina (Pepica, Pipi) Paris. De origine grecească⁹, Pepica (cca 1800 – 1868), avea trei frați: Dumitrachi, Costachi și Stamati Paris. Mama lor, Luxandra Paris, locuia în 1826 în casele ginerelui său¹⁰. Despina Aman era iubitoare de muzică și de literatură, având pian în casă. Cu Pepica, Dumitru Aman a avut 5 copii: Gheorghe (Iorgu), Sevastia, Alexandru, Luxandra și Theodor.

Pepica Aman

Este interesant de urmărit ascensiunea socială a familiei Aman care a început în prima jumătate a secolului al XIX-lea ca urmare a înrudirii, prin căsătorii, cu câteva neamuri vechi boierești și a prestigiului dobândit de serdarul Dimitrie Aman.

Informațiile despre familia Aman contribuie la cunoașterea ambianței sociale și culturale în care au trăit marii comercianți și boieri ai Craiovei în prima jumătate a secolului al XIX-lea

COSTACHE AMAN (n. 1801-m. 1837), primul copil al lui Dimitrie Aman, a studiat la Viena. Din corespondența cu tatăl său aflăm că nu e atras de medicină și s-a înscris la Real Akademik¹¹. Învățase mai multe limbi străine, cânta la vioară și desena frumos. Întors în țară și-a ajutat tatăl în afaceri și a avut o moșie la Cepturoaia¹². Constantin Dimitrie Aman (~ 1797 – 1841, după P.Rezeanu; 1801 – 1837, după Mihai Sorin Rădulescu) a fost căsătorit cu Maria Dâlgeanu (~ 1817 – 1871), fiica serdarului Panait Dâlgeanu. El a avut un fiu (născut în 1832

și mort în copilărie) și o fiică, Elena (1837 – 1860) care s-a căsătorit cu Barbu Bălcescu, fratele mai mic al lui Nicolae Bălcescu.

Maria Dâlgeanu s-a recăsătorit cu Costache Orescu și au împreună un copil născut pe 8 august 1838.

Barbu Bălcescu (1824 – 1884) a studiat dreptul la Paris, a fost membru al Corpului magistraților (1856) și al Curții de Apel (1859-1864) din București. Din 1864 este avocat în Craiova. În 1874 este primar al Craiovei. Elena (Aman) și Barbu Bălcescu au avut trei fete: Olga, măritată cu generalul Petre Gigurtu, Zoe, măritată cu magistratul Nicolae Mandrea, și Ana (Neti), măritată cu doctorul Dumitru Culcer.

Olga Gigurtu (1856-1940), nepoata lui Costache Aman, a debutat în revista „Ramuri” (1913) din Craiova cu povestirea „*Câte au dispărut de când mi-aduc aminte*”, semnând cu pseudonimul Ileana. În 1927 a publicat volumul „*Amintiri*”, în care își povestește copilăria, despre unchiul său, Nicolae Bălcescu, și despre orașul Craiova din ultimele trei decenii ale secolului al XIX-lea. Din acest volum aflăm mai multe informații despre familia Aman.

Petre Gigurtu (1846 – 1918), soțul său, general de brigadă, absolvent al Școlii de la Saint Cyr (1868), a luat parte la Războiul de Independență (1877) și a fost comandantul Corpului I Armată. A fost președintele Comitetului de organizare a Monumentului Independenței din Craiova, inaugurat pe 21 mai 1913, în prezența Reginei Elisabeta, a principelui Ferdinand și a familiei regale.

Olga și Petre Gigurtu au avut șapte copii: Iulia (1876 – 1878); Alissa (1878 – 1960), măritată cu ofițerul Gh. Gheorghiu; Daniela (1878 - 1879); Haretina (1880 – 1968), măritată cu ing. Al Dinopol; Manda (1882 - 1940), măritată cu boierul oltean Nicolae Murgășianu; Valeria (1884 – 1869), măritată cu ing. Vasile Chiru și Ion (1886 – 1959), căsătorit cu Ana Bobora¹³.

Ion Gigurtu (1886 – 1959), strănepotul lui Costache Aman, s-a născut la Turnu Severin. A urmat cursurile Colegiului „Carol I” din Craiova, ale

Ion Gigurtu

Academiei de Mine din Freiburg și apoi cele de la Charlottenburg (Berlin). A fost director al Societății „Mica” și apoi ministru al Industriei și Comerțului (1937 – 1938) în guvernul Octavian Goga. În 1940 a ajuns secretar de stat și apoi președintele Consiliului de Miniștri. După război este arestat și moare în închisoare.

Zoe Mandrea (1858 – 1924), nepoata lui Costache Aman, „a patronat un salon literar-artistic în casa sa din București (casă care mai există și astăzi)”¹⁴. A pictat în acuarelă peisaje de la Florești (Gorj), moșia pe care a moștenit-o de la părinții săi și la care a poposit Mihai Eminescu. Împreună cu soțul său, Nicolae Mandrea, a construit școala din Florești și a pus piatra de temelie a bisericii din localitate. Zoe (Bălcescu) Mandrea, nepoata fraților Aman după mamă, a vizitat Fundația „Alexandru și Aristia Aman” în ziua de 3 aprilie 1919 împreună cu fiica sa, Marguerite A.

Zoe Mandrea

Razu, și cu soțul acesteia, general de divizie A. Razu¹⁵. În 1822 a fondat Societatea „Femeia Română”. A scris volumul de memorii „*Icoane din trecut*”, București, Tipografia Geniului (Cotroceni), f.a.

Nicolae Mandrea (1842 – 1910) a fost magistrat și profesor universitar la Facultatea de Drept din Iași. A fost membru fondator al Societății „Junimea” din Iași și prieten cu Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, P. Carp, Th. Rosetti. În ziua de 25 ianuarie 1910, N. Mandrea, președinte la Curtea de Casație din București, vizita Fundația Amanilor și semna în caietul vizitatorilor. A murit la Florești, dar a fost înmormântat la cimitirul Bellu din București în cavoul construit de unul din frații săi, arhitectul George Mandrea¹⁶.

Soții Mandrea au avut cinci copii: Radu (1879 – 1963), director general al C.E.C., care a restaurat conacul de la Florești, căsătorit a treia oară cu Henriette, fiica lui Duiliu Zamfirescu; Theodor (1890 – 1924), căsătorit cu Irina Kintescu, descendentă a familiilor oltenesti Prejbeanu și Coțofeanu; Margareta (1881 – 1968), căsătorită cu

căpitanul Aristide Razu; Maria (1884 – 1968), căsătorită cu astronomul Constantin Popovici, de care a divorțat în 1932, și Elena – Aristea (1889 – 1980), căsătorită cu inginerul Gheorghe Crăsnaru, descendent dintr-o veche familie oltenească¹⁷.

Ana Culcer (1859 – 1944) s-a căsătorit cu doctorul Dumitru D. Culcer (1850 – 1927). Dumitru D. Culcer (Tache) este fiul doctorului Dumitru (1807 – 1867) care a înființat primul spital din Tg. Jiu.

Soții Culcer au avut cinci copii: Dumitru-Max (1882 – 1969), medic, Elena (n. 1884 - ?), Maria (1886 – 1968), Ana (n. 1894 - ?) și Vera (1897 – 1954). Maria Culcer s-a căsătorit cu dr. Toma Voiculescu (1877 – 1959) și fiul lor este dr. Vlad Voiculescu, neurolog, membru al Academiei Române¹⁸.

Doctorul Max Culcer, nepotul Elenei (Aman) Bălcescu, a semnat în registrul vizitatorilor Fundației „Alexandru și Aristia Aman” din Craiova, pe 23 iunie 1909, și în iulie 1910, împreună cu Dr. Merseting [?], profesor universitar din Paris¹⁹.

Acad. Vlad Voiculescu

GHEORGHE (IORGU) AMAN, fiul lui

Dimitrie Aman (n.1818 după Paul Rezeanu, 1824 după Mihai Sorin Rădulescu) s-a căsătorit „cu Maria, fiica decedaților Petrache și Maria Poenaru, toți din Craiova, unde se poate vedea din alăturatul certificat al Oficiului Stării Civile”²⁰.

Iorgu Aman

Iorgu și Maria Aman locuiau în suburbia Sf. Dumitru (str.Matei Basarab), și au avut împreună mai mulți copii: Elena (1857 - 1873), Dimitrie (1858 - 1887), Alexandrina, (1859 - 1884), Iuliana (1860 - ?), Maria (1863 - 1887), Anica (1865 - 1875) și Alexandru (1867 - 1867).

Iorgu Aman a decedat pe 24 august 1882 la București, la Hotelul Regal, în vârstă de 61 ani. Era de profesie avocat și era văduv (conf. procesului-verbal încheiat în fața locului transcris în Registrul Stării Civile Craiova, inv.

Dumitru Aman

2709 și 2712). Soția sa, Maria, născută în 1837, a decedat în iulie 1867 în străinătate (conform procesului-verbal de aducere din străinătate în țară a cadavrului decedatei Maria Aman în puterea actului nr. 8090/8 iulie 1867 prin portul Turnu-Severin; transcris în Registrul Stării Civile Craiova nr.2448).

Dumitru Aman (n.7 aug.1858 - d.1887) s-a căsătorit în 1883²¹ cu Zoe Butculescu (1859-1947), fiica paharnicului Constantin Butculescu. Ei au avut un fiu, **Gheorghe Grigore**, care a murit în 1914 la Glasgow, unde era căsătorit a doua

oară cu o scoțiancă. George Aman a fost ultimul descendent bărbătesc al familiei Aman.

Alexandrina Boldescu s-a născut pe 30 august 1859 la Craiova. S-a căsătorit pe 9 februarie 1884 cu Ulise Bodescu. Ea donează Fundației „Alexandru și Aristia Aman“ din Craiova, în 1932, următoarele tablouri, portrete de familie, de Theodor Aman, care-i reprezintă pe: Alexandru Aman, Sevastița Socolescu, născută Aman (semnat, 1857), Iancu Socolescu (semnat), Pepita Racoviță, născută Socolescu (semnat, 1865), Nicolaus Racoviță (semnat), Grigore Racoviță, tatăl lui Nicolaus (semnat), Cleopatra Racoviță (semnat, 1871), Jean Racoviță, fratele lui Nicolae (semnat) și Jean Racoviță (copie, semnat F.Zahn, 1852), Constantin Racoviță (nesemnat), d-na Balș, din familia Racoviță (nesemnat), Alexandrina Ulise Boldescu (pastel).

Ulise Boldescu (n. 1850, Botoșani – 1908), doctor în științe politice și administrative la Bruxelles, a fost avocat al Baroului Dolj și deputat în două legislaturi. Primar al Craiovei (1890 – 1893, 1899 – 1901) a inițiat amenajarea unui abator comunal la standardele europene ale timpului, a dispus pavarea centrului orașului și a introdus lumina electrică în oraș. A sprijinit Fundația „Alexandru și Aristia Aman“.

SEVASTIA (SEVASTIȚA) SOCOLESCU (n.1819 - 1878) este fiica serdarului Dimitrie Aman. S-a căsătorit pe 23 mai 1840, la Craiova, în Biserica Sf. Troiță, cu Iancu Socolescu(1814 - 1883). Au fost cununați de Scarlat Paris cu Despina, sora sa.

Sevastia Socolescu

Iancu Socolescu

Proprietar și negustor, Iancu Socolescu a avut și rangul de pitar. Locuia pe strada Sabinelor în suburbia Episcopiei din Craiova. Sevastița și Iancu Socolescu au avut trei fete: Ecaterina (n. 10 aug. 1842, naș fiind Teodorache Aman care semnează în registru, decedată nevârstnică), Maria (decedată pe 13 ianuarie 1846, nevârstnică) și Despa Pepita (1841 - 1914) care s-a măritat cu Nicolae Racoviță.

Sevastița Socolescu a decedat pe 14 iunie 1878, în comuna Socolești (Dolj), unde familia avea moșie și conac. În certificatul de

Pepita Racoviță

Nicolae Racoviță

deces se precizează că avea 58 de ani. Iancu Socolescu a murit în Craiova pe 2 ianuarie 1883, având 69 de ani.

Nicolae Racoviță (1835 – 1894), fiul lui Grigore și al Cleopatrei (n. Brăiloiu) Racoviță, s-a născut în Craiova. A făcut studii juridice la Berlin unde și-a luat și doctoratul în drept. A lucrat în administrație și în justiție. A fost ministru ad-interim la Externe (1870), titular la Culte și Instrucțiune Publică în cabinetul Ion Ghica (1872), președinte al Consiliului Județean Dolj (1876 – 1880) și primar al Craiovei (1888 – 1890). De asemenea, a fost redactor la „Revista istorică“ (1862), editată de Al. Odobescu la București și a editat săptămânalul „Nepărtinitorul“, jurnal politic și literar (1867, 1868 și 1870), la Craiova. Nicolae Racoviță a murit la Roma, dar este înmormântat la Craiova, în Cimitirul Sineasca, alături de soția sa, **Despa Pepita**, născută la Craiova pe 1 martie 1841 și decedată la Territet (Franța) în 1914. Prin Racoviță, familia Aman s-a înrudit cu alte neamuri princiere.

„Tatăl său, Grigore Racoviță (1797 – 1872), era fiul beizadelei Mihai Racoviță, fiul domnitorului Ștefan Racoviță, fiul primului domnitor din acest neam de veche obârșie moldovenească, Mihail Racoviță²². Grigore Racoviță, paharnic și mare postelnic, a trăit în Craiova, unde a și murit. El a fost căsătorit cu Cleopatra Brăiloiu, sora omului politic Constantin N. Brăiloiu. Înrudirea cu familia Racoviță a adus neamurile princiere în familia Aman. Dimitrie Paris a fost căsătorit cu Maria Prejbeanu, o urmașă a lui Constantin Brâncoveanu, domnul Țării Românești, iar Urdăreanu este un urmaș al Cantacuzinilor (Șerban, Domnul Țării Românești).

ALEXANDRU AMAN (1820 – 1885) s-a născut în Craiova la 2 octombrie 1820. A urmat cursurile școlii primare „Madona Dudu“ și ale Colegiului „Carol I“ din Craiova. A terminat colegiul „Sf. Sava“ din București, în 1844. În același an pleacă la Paris, pentru a studia dreptul.

În 1846, își ia diploma de bacalaureat în drept la Paris (înramată mai târziu pentru a fi expusă la fundația din Craiova care îi poartă numele). În 1847, publică la Paris lucrarea

„*Jus romana. De usuris et fructibus et mora. Droit français. De l'effet des obligations. Thèse pour licence*“. La 18 ianuarie 1848, i se acordă diploma de licență în drept, eliberată la 25 aprilie același an de Republica Franceză, și semnată de revoluționarul Carnot. A fost primul român care a obținut o astfel de diplomă la acea vreme. În Franța a făcut parte din „Societatea studenților români de la Paris“, filiala „Asociației Literare“ din Muntenia. Grupul revoluționarilor români pașoptiști de la Paris, din care făceau parte Bălcescu, Bolintineanu, Golescu, Costache Negri, s-a întâlnit pe 8/20 martie 1848 pentru stabilirea unui program comun în Principatele Române. La această întrunire a fost și Alexandru Aman, care a făcut parte din Gărzile Naționale pariziene care apărau orașul. Idealurile revoluționare pașoptiste și-au pus amprenta asupra personalității sale. Se întoarce în țară în 1848, înainte de intrarea trupelor turcești și rusești în Principate venite să înăbușe revoluția (15/27 septembrie 1848)²³.

La Craiova este numit procuror la judecătorie, secția I. Principele Barbu Știrbei (născut la Craiova în 1799), fratele domnitorului Gheorghe Bibescu, îi conferă rangurile boierești de pitar (1851) și de serdar (1855).

În cariera sa juridică a fost călăuzit de idei progresiste și principii oneste. În 1854 este numit supleant la Curtea de Apel din Craiova, secția a II-a, de către Ioan Al. Filipescu. Din corespondența sa reiese preocuparea sa constantă pentru unitatea națională a românilor și evenimentele politice din țara sa. În preajma alegerilor pentru Unire este prezent la Craiova și supraveghează scrutinul.

A militat pentru progresul cultural al orașului său. El a fost președintele „Societății craiovene pentru învățământul și cultura poporului“, înființată în 1874, care avea drept scop „răspândirea învățământului și culturii prin inițiativă privată. Astfel se vor fonda școli primare prin sate, se vor organiza cursuri pentru adulți, se vor ține conferințe de popularizare a literaturii și științei“²⁴. Statutul societății apare în 1875 la Craiova. Printre membrii societății sunt: Gh. Chițu, pictorul Selegianu și colonelul Cristodulo Cerchez, cel care, în 1877, va ajunge general și erou.

Intențiile sale nobile de a asigura tuturor accesul la cultură s-au materializat prin „Fundația Alexandru și Aristia Aman“, prima bibliotecă publică și primul muzeu din Craiova.

AMAN DIMITRIE

1.= ZAMFIRA

2.= DESPINA PARIS

n. 1801 - d. 24 martie 1868

(inv. R.S.C. 2472) avea 67 ani

Copiii

COSTACHE AMAN d.[1837]

= MARIA DĂLGEANU

n. 1817 - d. 1871

recăsătorită COSTACHE ORESCU

1805 - d. 1873, în Austria

**AMAN
ELENA**

n.22 ian. 1837

d. 7 febr.1860

înmormântat

la Mântuleasa

= 20 febr. 1853, Craiova

Barbu Bălcescu

1824 - 12 ian 1884,

(monument Sineasca,

transferat Vâlcea,

în anul 2003),

cununați de Constantin

Glogoveanu cu Elena.

**ORESCU
CONSTANDIN**

n. 8 aug.1838

**ORĂSCU
IOAN**

d. iun.1841

**ORĂSCU
DUMITRANA**

apare într-un

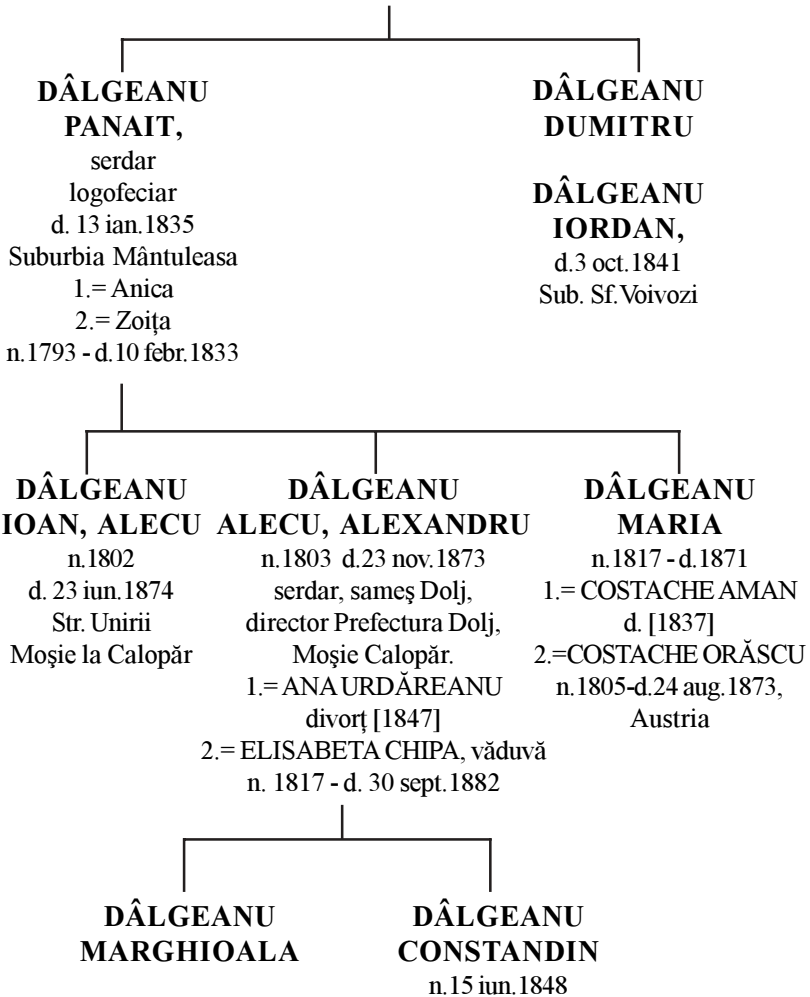
act de botez

din 1845,

ca nașă

*Arborele genealogic al Familiei Aman
Date genealogice întocmite de Aurelia Florescu*

DÂLGEANU

*Arborele genealogic al Familiei Dâlgeanu
Date genealogice întocmite de Aurelia Florescu*

S-a căsătorit în 1853 cu Aristia (1833 – 1904), fiica lui Grigore și a Elenei Lăceanu. Grigore Lăceanu (1800 – 1878), negustor cu rangurile de pitar (1841) și serdar (1850), a fost deputat în divanul ad-hoc al Țării Românești (1857). Elena Lăceanu, soția sa, a murit în Craiova, în 1873, în etate de 59 de ani. Au donat un teren evreilor din Craiova pentru un cimitir.

Alexandru Aman ia inițiativa organizării „Asociației Magistraților din România Mică“, care își începe activitatea la 5 mai 1877, pentru strângerea de donații pentru armată. Fiind președinte al Curții de Apel din Craiova, Alexandru Aman adresează un apel populației, publicat în Monitorul Oficial din 16/28 octombrie 1877. În listele de subscripții apar membrii familiei sale: Grigore Lăceanu, Gheorghe D. Aman, Alexandrina Aman și Aristia Aman. Tot Alexandru Aman s-a îngrijit de organizarea unei brutării pentru ostașii de la Poiana Mare și Bechet (Dolj). La 26 iulie 1877, regele Carol I trimite o telegramă de mulțumire lui Alexandru Aman și Comitetului Magistraturii din Craiova. Pentru întreaga sa activitate a fost decorat cu Ordinul Steaua României²⁵.

De-a lungul vieții a adunat o impresionantă colecție de artă cuprinzând lucrări de pictură universală din secolul al XVII-lea: tablouri de școală olandeză, flamandă, franceză și italiană; lucrări de pictură românească, incluzând și 12 tablouri de Theodor Aman și lucrări de grafică (89 de studii ale fratelui său).

În biblioteca familiei Aman erau cărți valoroase, românești și străine, unele vechi din secolele al XVI-lea și al XVII-lea, multe cu ex-librisul manuscris al proprietarului și diverse însemnări ale familiei, ediții de lux și publicații periodice, precum și alte obiecte de muzeu.

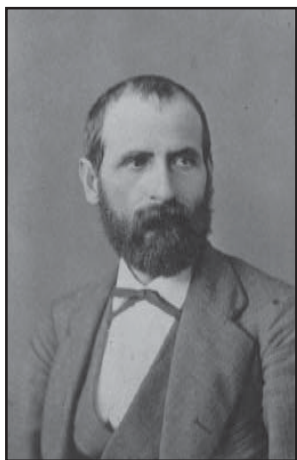
Alexandru și Aristia Aman nu au avut copii. El a murit la Paris în 1885, iar Aristia, la Ems în Germania, în 1904. Monumentul lor funerar, în stil antic grecesc, există și astăzi în Craiova, în cimitirul Sineasca. Monumentul este semnat de Carol Stork din București.

LUCSANDRA (LUȚA) URDĂREANU, fiica serdarului Dimitrie Aman, s-a născut în Craiova (1828 - ?) și s-a căsătorit pe 6 aprilie 1847

cu Gheorghe Urdăreanu, zis Ghiță (1818 - 1889), a cărei genealogie urcă până în secolul al XV-lea. „În secolul al XV-lea, posesiunile acestui mare neam boieresc se întindeau în zona subcarpatică, de la Olt până la Jiu, având o mare forță economică. După 1500, din acest trunchi s-au desprins familiile Bengeștilor, Pârâienilor, Bârseștilor, Urdărenilor ș.a., care, așadar, își trag originea din vechea boierime autentic românească din nordul Olteniei”²⁶.

Ghiță Urdăreanu avea moșii pe valea Amaradiei, unde apare ca subprefect al plășii. Sozii Ghiță și Luța Urdăreanu au avut mai mulți copii: Ștefan (n. 1848, decedat copil), Iancu (1849 - 1907); Maria (1850 - 1924), căsătorită cu Ion Titulescu; Elena (1854 - 1934), căsătorită cu Toma Marocneanu; Pandelie (1858 - 1902), căsătorit cu Alexandrina de Lapommeraye (1873 - 1926) și Nicolae (1864 - 1921, București), căsătorit cu Olga Iurașcu²⁷.

Luța a trăit toată viața la Craiova, alături de copiii favoriți, Maria și Pandelie, după cum povestește Olga Gigurtu în cartea sa de amintiri.

Ion Titulescu

Ion Titulescu (1838 - 1883), soțul

Mariei Urdăreanu, licențiat în drept la Paris, a fost membru al baroului Dolj, prim președinte al Curții de Apel din Craiova, și prefect al județului Dolj în timpul Războiului de Independență.

Sozii Titulescu au avut trei copii: Cornelia, căsătorită cu colonelul Gheorghe Nenișor (1859 - 1915); Nicolae (1882 - 1941), marele diplomat, căsătorit cu Caterina Burcă, și Paula, căsătorită cu generalul Dumitru Christu.

Nicolae Titulescu (1882 - 1941), nepotul Luței Aman, s-a născut la Craiova, unde a urmat cursurile Colegiului „Carol I”.

A studiat apoi dreptul la Paris, unde a obținut doctoratul. La întoarcerea în țară este profesor la Facultatea de Drept din Iași și la cea din București. În 1912 e deputat și apoi ministru de Finanțe și de Externe. La Paris face parte din Consiliul Național pentru Unitatea Românilor (1918), și din delegația României la Conferința de Pace (1919). Este trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Londra (1921), delegat

*Nicolae Titulescu,
împreună cu Albert Einstein*

permanent al României la Societatea Națiunilor (1924) și membru al Curții permanente de arbitraj de la Haga (1930). A fost ales președinte a celei de-a XI-a și XII-a sesiuni a Adunării Generale a Ligii Națiunilor (1930, 1931). A avut un rol important în crearea unui sistem de securitate colectiv (alianțe regio-

nale): Mica Înțelegere (1921) și Înțelegerea Balcanică (1934). Membru al Academiei Române și diplomat ilustru, a fost unul din importanții politicieni români recunoscuți și apreciați pe plan internațional.

Căpitanul **Pandellie Urdăreanu** (1858 – 1902), căsătorit cu Alexandrina de Lapommeraye (1873 – 1926), este tatăl a trei copii: Ernest (1897 – 1985), mareșal al Palatului sub Carol al II-lea, al cărui om de încredere a fost; Gheorghe (Gică) (1901 – 1965), inginer, proprietar al uzinelor „Codlea” și Lelia (1899 – 1990), pictoriță²⁸.

Elena (Lina) Urdăreanu (1854 – 1934), căsătorită cu Toma Marocneanu (1834 – 1908) împreună cu care a avut trei copii: Lucia (1880 – 1978), căsătorită cu Dumitru Gaicu din Focșani; Margot, căsătorită cu Mihai Oromolu (1879 – 1959), guvernator al Băncii Naționale, și Maria, căsătorită cu Mihai Popp din Craiova, militantă a mișcării feministe din România²⁹.

Mihai Oromolu

Mihai Oromolu (1875 – 1945), licențiat în drept la Paris, cu cursuri de literatură și filosofie la Munchen, a activat în magistratură în 1900 la Pitești, Tîrgoviște, Buzău, Constanța și Brăila. În 1903 este magistrat la

Craiova, și în 1904, avocat al statului. Este prefect al județului Dolj între 1912 – 1913. Membru al Partidului Conservator, este deputat și senator, ministru al Industriei în guvernul Tache Ionescu. Între 1922 – 1926 a fost guvernator al Băncii Naționale a României. Semnează, alături de Nicolae Iorga, memoriul prin care solicită apărarea Basarabiei și Bucovinei de Nord de agresiunea sovietică (1940). În anii războiului a fost președintele societății „Amicii Americii“.

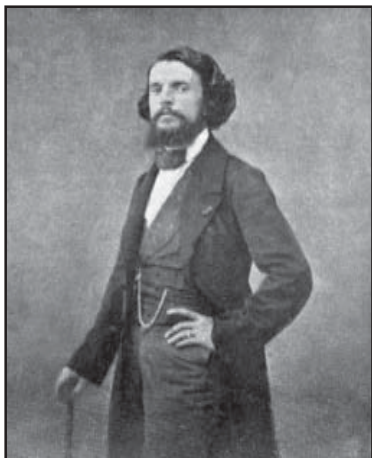
Maria Popp, născută Marocneanu, a studiat în Franța la un pension din Paris. S-a căsătorit cu Mișu Popp, moșier oltean. În 1917, în timpul primului război mondial a fost la Iași, soră de caritate, contribuind la organizarea spitalelor de răniți și a fost decorată cu Crucea Regina Maria. Revenind la Craiova a conferențiat în 1919 despre înființarea și programul „Asociației pentru emanciparea civilă și politică a femeii“. A fost președinta „Societății pentru Profilaxia Tuberculozei“, Filiala Craiova, care a realizat Sanatoriul de

surorile Marocneanu

la Leamna. În 1930 este ajutor de primar la Craiova și se ocupă de instituțiile de binefacere, printre care și școala „Dima Popovici“. Membră a Consiliului Național al Femeilor și în Consiliul pentru Societatea Națunilor, a primit „Meritul Cultural“ de la Carol al II-lea. A scris în 1926 despre „*Constituția și organizația Societății Națunilor*“. În 1939 a fost aleasă prima femeie senator din România.. A sfârșit în temnițele comuniste³⁰.

THEODOR AMAN (1831 – 1891) este ultimul copil al serdarului Dimitrie Aman. Theodor, „cel dăruit de Dumnezeu“³¹, s-a născut la 20 martie 1821, la Câmpulung Muscel, unde familia sa se refugiase. Și-a petrecut copilăria în casa părintească din Craiova și a început să învețe la Școala Centrală din Craiova (profesor de desen Constantin Lecca), continuând la Colegiul „Sf. Sava“ din București (profesor de desen Carol Walenstein). În tinerețe a avut și el un rang mic de boierie – cel de pitar³². În 1848, animat de puternice sentimente patriotice, este alături

*Theodor Aman
în timpul studiilor de la Paris*

de revoluționari împreună cu Ioan Maiorescu, Eugeniu Carada, Gh. Chițu, ș.a. fiind și membru al Clubului revoluționar din Craiova cu sediul în clădirea Școlii Centrale.

În 1850 pleacă la Paris, unde studiază pictura cu Martin Drolling și Fr. Picot (1850 – 1854). A călătorit la Constantinopol, unde a fost primit de Sultan, căruia i-a prezentat tabloul „*Bătălia de la Oltenița*“. În Crimeea a pictat „*Bătălia de la Alma*“, expus la Paris în 1855.

În Craiova a pictat *Portretul Pepicăi Aman*, mama sa, în anii 1855 – 1856, *Portretul lui Alexandru Aman*, fratele său, și *Portretul Aristiei Aman*, cumnata sa, în 1856. Martor al scenei de entuziasm din fața Școlii Centrale de la Craiova din timpul unei întâlniri prounioniste, în 12 octombrie 1857, pictează, în același an *Hora Unirii de la Craiova*. Tot atunci pictează portretele lui Iancu și Sevastița Socolescu (cumnatul și sora sa), iar mai târziu, portretele lui Grigore Nicolae și Jean Racoviță (Craiova, 1865). A fost preocupat de lectură, citind și adnotând paragrafe din Descartes, Voltaire, Hugo, Dante. În colecțiile Bibliotecii „Alexandru și Aristia Aman“ din Craiova, printre cărțile familiei, sunt și volume care i-au aparținut lui Theodor Aman. Pictorul iubea muzica la fel ca mama sa. El însuși cânta la violoncel. Theodor Aman a contribuit la înființarea celor două școli de Belle-Arte de la București și Iași (1864). A fost numit directorul Școlii de Belle-Arte din București prin decretul semnat de Alexandru Ioan Cuza la 5 octombrie 1864.

A fost un pictor productiv (3000 de lucrări), gravor și sculptor, muzicant amator. Membru post-mortem al Academiei Române (10 septembrie 1991)³³.

S-a căsătorit cu Ana Politimos (1840 – 1926), cu care nu a avut copii. Ana Aman fusese căsătorită cu Ion Niculescu-Dorobanțu și avea doi copii: cântăreața Zina de Nory și un băiat. Pictorul a murit la 19 august 1891, în București.

Ana Aman

Zina de Nory

„Cât privește înființarea muzeului care îi poartă numele, acesta se datorește în mare parte străduințelor neobosite depuse vreme de 17 ani de văduva pictorului, pentru a aduce la îndeplinire voința soțului ei.”³⁴ Muzeul a fost inaugurat în 1908 în prezența lui Spiru Haret, ministrul Instrucțiunii, cel care a venit și la Craiova în decembrie, același an, pentru deschiderea „Muzeului și Bibliotecii Alexandru și Aristia Aman”. Ana Aman a venit să viziteze Fundația Alexandru și Aristia Aman pe 31 decembrie 1909³⁵.

Familia Aman a început să se afirme în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, prin Dimitrie Aman și a devenit celebră prin pictorul Theodor Aman. Printre rudele familiei Aman există personalități importante ale culturii și civilizației românești. Prestigiul câștigat de Dimitrie Aman a fost păstrat și sporit de urmașii săi.

*

NOTE

- (1) C.S. Nicolăescu-Plopșor. – *Obârșia familiei Aman*, în Arhivele Olteniei, An II, 1923, nr.5, p.8.
- (2) Mihai Sorin Rădulescu. – *Theodor Aman – Legături genealogice, în „Centenar Aman“*, București, Editura Venus, 1991, p.25.
- (3) Nicolae Iorga. – *Correspondența lui Dimitrie Aman, negustor din Craiova (1794 – 1834)*, publicată după originalele păstrate în Muzeul Aman din Craiova, București, Typografia Neamul Românesc, 1913, p.III
- (4) Nicolae Iorga, *Op. cit.* p.IV.
- (5) *Ibidem*, p.VIII.
- (6) *Ibidem*, p.XII.
- (7) *Ibidem*, p.XIV.
- (8) Paul Rezeanu. – *Din nou despre familia Aman*, în *Centenar Aman*, București, Editura Venus, 1991, p.18.
- (9) C.S. Nicolăescu-Plopșor, *art. cit.*, p.8.
- (10) N. Iorga, *Op. cit.*, p.XIII.
- (11) N. Iorga, *Op. cit.*, p.IX.
- (12) Paul Rezeanu, *Op. cit.*, p.18.
- (13) Mihai Sorin Rădulescu, *Op. cit.*, p.26.
- (14) *Ibidem*, p.27.
- (15) Muzeul Aman, Arhivele Bibliotecii „Aman“, p.193.
- (16) Mihai Sorin Rădulescu, *Op.cit.*,p.27.
- (17) *Ibidem*, p.27.
- (18) *Ibidem*, p.27.
- (19) Muzeul Aman, p.16.
- (20) Biblioteca „Aman“, Dosar 1853-1890, f.80.
- (21) Paul Rezeanu, *Op. cit.*, p.18.
- (22) Mihai Sorin Rădulescu, *Op. cit.*, p.30.
- (23) T.Rădulescu și Z.Gărău. *Frații Aman – luptători pentru independență și unitate națională* (în manuscris), p.5.
- (24) Statutele Societății Craiovene pentru Învățământul și Cultura poporului, Craiova, Typografia Română Gh. Chițu și I. Theodorian, 1875, p.12.
- (25) T.Rădulescu, *lucrarea citată*, p.7
- (26) Mihai Sorin Rădulescu, *Op. cit.*, p.29
- (27) Olga Gigurtu – *Amintiri și icoane din trecut*, Craiova, Scrisul Românesc, 1935.
- (28) *Ibidem*, p.29.
- (29) *Ibidem*, p.29.

- (30) I.P.Țuculescu.– *Siluate proeminente*, Buc., Editura „Atheneu“, f.a.
(31) N. Iorga, *Op.cit.*, p.XIII.
(32) Mihai Sorin Rădulescu, *Op. cit.*, p.30.
(33) *Dicționarul personalităților doljene*, Craiova, Aius, 1999, p.13-14.
(34) Radu Bogdan.– *Theodor Aman*, București, E.S.P.L.A., 1995, p.110.
(35) Muzeul Aman, p.12.

*

Informațiile despre: Barbu Bălcescu, Olga și Petre Gigurtu, Ion Gigurtu, Zoe și Nicolae Mandrea, Dimitrie și Max Culcer, Ulise Boldescu, Nicolae Racoviță, Ana Culcer, Alexandru și Aristia Aman, Theodor Aman, Ion Titulescu, Nicolae Titulescu, Mihai Oromolu, sunt preluate din „*Dicționarul personalităților doljene*“. Restitutio. Craiova, Aius, 1999, editat de Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman“ din Craiova.

Date despre familia Aman am primit de la prof. Aurelia Florescu din Craiova.

Fotografiile în care apare N. Titulescu sunt reproduse din volumul „Nicolae Titulescu un mare român, un mare european, un mare contemporan: O restituire fotodocumentară realizată de George Potra, Cristina Păiușan și Dumitru Preda; Cuvânt înainte de Adrian Năstase”. - București, Fundația Europeană Titulescu, 2002.